

Tržna poročila

Ptuj, tedenski sejem dne 31. julija 1912.

Vrsta	Mera in teža	Sred. cena	
		K	vin
Pšenica	50 kil	11	80
Črna	50 kil	10	50
Jčmen	50 kil	—	—
Oves	50 kil	12	—
Koruzna	50 kil	10	50
Proso	50 kil	11	50
Alfa	50 kil	11	50
Krompir	50 kil	4	—
Fižol	50 kil (od do)	—	—
Leta	1 kila	—	90
Grah	1 kila	—	80
Kasa	1 liter	—	30
Pšenični gris	1 kila	—	48
Žit	1 kila	—	50
Sardkor	1 kila (od do)	1	08
Česnje	1 kila	—	12
Cebula (luk)	1 kila	—	10
Kimel	1 kila	—	30
Brinjeve jagode	1 kila	—	1
Ština	1 kila	—	1
Česenjava	1 kila	—	10
Črna moka	1 kila (od do)	—	40
Moka za zemlje	1 kila (od do)	—	38
Polvintna moka	1 kila	—	32
Goveje maslo	1 kila	2	70
Svinjska mast	1 kila	1	90
Črna frišna	1 kila	1	80
Črna okrajani	1 kila	2	10
Črna	1 kila	2	—
Sol	1 kila	—	26
Surovo maslo	1 kila	2	90
Črna, štajerski	1 kila	—	—
Črna	30 kom.	2	—
Goveje meso	1 kila (od do)	1	80
Črna	1 kila (od do)	1	80
Črna	1 kila (od do)	1	90
Črna	1 kila	1	80
Črna	1 kila	1	—
Črna	1 kila	1	84
Črna	1 kila	—	64
Črna	1 liter	—	1
Črna	1 liter	—	44
Črna	1 liter	—	40
Črna	1 liter	—	18
Črna	1 liter	—	14
Črna	1 kub. met.	9	—
Črna	1 kub. met.	7	—
Črna	hektoliter	2	—
Črna	—	1	80
Črna	100 kil (od do)	3	60
Črna	50 k. (od do)	2	60
Črna	50 k. (od do)	3	10
Črna	50 kil	3	—
Črna	50 kil	2	60
Črna	1 glava	—	—

Mestni urad ptujski, dne 31. julija 1912.

MOJA STARA

Moja stara moči, da rabim za negovanje moje kože le Stecken-
mild-lilijino-mlečno milo od tvrdke Bergmann & Co.,
Tetschen a/E. Kos za 80 h se dobi povsod. 229

Zatiranje rujavega njivskega polža.

Rujavi njivski polž se jako pomnožuje in se zlasti pojavlja v mnogotopilih letih pogostoma naravnost epidemično. Zaradi njegove rasti in žrela ga najdemo tudi na nežnih mehkih delih zelnatih rastlin, kjer povzročajo in pohrajuje liste, mladike i. t. d. posebno bilke na črni, detelji in repli, na vseh zelenjadnicah, jagodju, krompirju, tikvah, sadju i. t. d. Zatirata toraj naj tega škodljivega kmet in vrtnar.

Rujavi njivski polž (Limax agrestis, graue Acker-
schnecke) je gol, to je nima »hiše«; truplo mu je ozko,
dolgo 6 cm dolgo in približno pol centimetra široko;
glava je na sprednjem delu s ščitom podobno, na
sprednjem pritrjeno ploščo pokrito. Na desni strani te
plošče lahko opaziti majhno, vidljivo odprtino, skozi
katero diha. Na primeroma veliki glavi nosi par tipalnic.
Zadnji del hrta je nekoliko obruščen.

Barve je polž rujave, po trebuhu bolj svetle, dosti-
gno popolnoma bele. Le redkoma je rujavi njivski polž
zrjav temno in svetlo lisast (pisan) ali rjžast (progast).
Polž je zmirlj slinast, tako da se zabranjuje izhlajenju
vode iz trupla. Sicer pa vsebuje truplo vseh vrst polžev
močno vode, katere morajo imeti v sebi zmirlj dovolj,

kajti drugače zbolijo. Ravno in tega vzroka se skrivajo
polži po dnevu pod listje, grude in kamenje, da jih ne
zadenje vroči solnčni žarki. Po noči pa gredo na uni-
čujoče delo. Kmetovalec in vrtnar, ki ne opazuje natančno
mladih rastlin in setve, zapazi pojavljanje rujavega njiv-
skega polža še le tedaj, ko mu je povzročil že mnogo
škode. Da imamo tega škodljivca v setvi ali na vrtno, to
pa celo lahko tudi opazimo po dnevu na karakterističnih,
kakor svila se bliščečih nitkah osušenih slin, ki nam od-
krijejo po tleh in rastlinah pot, po kateri je hodil polž,
kakor tudi njegovo ponočno bivališče.

Njivski polž leže jajca, katera ležijo v kupu — kakor
bi napeljal bisere na nitko — po 10 do 20 komadov
v razpoke in votline zemlje ali pa v gnile rastlinske
dele od meseca avgusta do oktobra. Jajca so od-
porna proti zimi in suši. Vseled suše se sicer zgrbnčijo,
ne izgubijo pa kaljivosti. Ko jih namoči dež, se zopet
raztrgajo in dobijo svojo prejšnjo obliko. Jajc naleže
na leto do 400 komadov. Iz jajčec se razvijejo tekem 3
do 4 tednov mladi polži, ki so v 5 do 6 tednih popolnoma
dorasli, kar najdejo dovolj hrane. Pri neugodnem
vremenu se razvoj zalege zakasne, tako da najdemo
skozi celo leto polže razne starosti. Prezimijo v tleh.

Suša in mraz in veliko število naravnih sovražnikov
so polževi pokončevalci.

Zatira se s tem:

1. Da čuvamo in varujemo polžev naravne so-
vražnike: v prvi vrsti krapavice in žabe, ježa, rovkce
(Spitzmaus), krte, drozge (Drossel), škorce; ne prizane-
sejo pa polžem tudi rance, kokoši in golobi. Tudi svinje
jih žrejo.

Zlasti nevedeži takoj loputnejo po ubogi krapa-
vici, kakor hitro jo dobijo pred oči; in vendar je ona
jedna izmed najbolj koristnih živalij. Pripovedujejo si
kmečki ljudje o njej stvari, ki se čitajo kakor pravljice.
Posebno se smatra za strašen strup njen sok, katerega
izbrzga, če ji preti nevarnost. Po krivici jo dolžijo, da
uničuje rastline; nasprotno ona ravno zatira rastlinske
škodljivce. Koristna je torej ravnatoka kakor rovkca, ka-
tera je huda sovražnica poljskih miši. Kmetovalci ne
ubijajte vendar krapavic in žab, kakor tudi ne male
rovkce! Te živalice vam ne dajejo škode, ampak vam
neizmerno koristijo! Na Angleškem spuščajo v svrhu
zatiranja škodljivcev krapavice v vrtove. Gotovo kriti in
vrane tuintam sitnarjijo, toda saj jih lahko vlovimo in
njih število zmanjšamo, ako so se preveč pomnožili. Če
se je rujavi njivski polž pojavil v veliki množini, zaženite
domačo perutnino na dotično njivo in videli bodeite,
kako jim tekne ta mrčes. Dosežejo se isti uspehi, kakor
če gosencine napadejo repo. Kokoši jih kmalu pozobljejo.
Na pašnikih požro tudi svinje mnogo polžev.

2. Da na malih površinah ali kosih zemlje polže
poberemo. To delo si oledhčamo, če polžem nastavimo
vabe. Nastavimo n. pr. pod deščice na vrtno, pod stare
drenažne cevi, strešno opeko, mokre zalagaje slame (šop
vkup zvezane slame) zavito drevesno skorjo, nekoliko
mrkvice ali korenja, repe, tikvinih (bučinih) lupin, salate,
zeljevih lističev, koščekov sladkega jabolka i. t. d. Tudi
otrobi, raztrošeni med zeljišči, dobro učinkujejo. Pod-
stavke za cvetlične lonce, v katere se vlije zvečer ne-
koliko piva, z uspehom uporabljajo za lov teh škodljiv-
cev. Po vrtovih jih tako lovijo, da se obesni na kol odeja
ali slamnata odeja, ki dela po tleh senco. To privabi
polže iz skrivališč, kar je seveda njih poguba, kajti po-
beremo jih potem celo lahko. Drugače se polži pobirajo
ali pozno zvečer ali zaran zjutraj.

3. Da se polžem razdere sluznica (sluzna koža),
oziroma da se jim namenoma odvzame voda a) z ravno-
kar ugašenim apnom, b) s pepelom ali žviškovno soljo, c)
s kajnitom.

Pravkar ugašeno apno, ki se cenijo in se lahko dobi,
in kojega raztrošenje polju itak hasne, je najboljšo sred-
stvo, s katerim se da polžem odvzeti njih življenjski
element — voda.

Dr. Korff piše o tem: V prah zdrobljeno apno se
raztrosi pozno zvečer, ali še boljše na vse zgodaj zjutraj,
predno so jo potegnili polži v svoja skrivališča; to pa
le pri suhem vremenu. Polž, ki je lezel po apnu, se
zgubanci in kmalu posamezniki polžev hočejo od apnene
odeje, ki jih od vseh strani obdaja in na katero so zašli,
rešiti s tem, da oddajo posebno dosti slin, priporočamo,
da po preteku pol ure po trošenju apna isto ponovite.
Polži nimajo več dovolj vode v sebi in se tako tudi ne
morejo nadalje obraniti s svojimi slinami apnene odeje.
Za hektar zemlje zadostuje 6 do 9 centov apna. (Hektar
zemlje je 100 arov, 1 ar pa je 100 m²; oral zemlje je
57 arov = ca. 5700 metrov.) Mimogrede omenjamo, da
se apno zaje tudi v človeško kožo, skvari sluznice, in
moramo pri trošenju apna biti previdni.

Slični uspehi se dosežejo s trošenjem pepela in
živinske soli. Od pravih uspehov sem se na lastne
oči prepričal pri uporabi kajnitja; z ozirom na poškode-
vane rastline, kateri se s trošenjem omenjenih snovij v
rasti pomaga, denar za apno in kajnit gotovo ni izvržen.
Pomislimi moramo seveda, da rastline še ne smejo biti
tako bujno razraščene, da bi s svojim listjem, dale polž-
em dovolj varstva proti raztrošenemu pepelu žviškovni
soli ali kajnitju. V tem slučaju ne bi proti tem škod-
ljivcem ničesar dosegli z navedenimi sredstvi.

4. Ako se polž le količič rani, pogine. Čeravno
ne popolnoma zanesljivo, toda dobro sredstvo za po-
končevanje polžev je branjenje (vlačenje) polja. V tem
slučaju ne sme setev biti še previsoka, kar je naravno
in umljivo.

5. Zabranjevalna sredstva se lahko sledeča upora-
bijo: Polžem moremo ubraniti pot na vrt in polje; kajti
oni se dolgo ne zdržejo na jednom in istem prostoru,
kakor nas učijo izkušnje, ampak ležejo od zelenjaka na
polje in naopak, ali sploh od rastline do rastline. Pot
se jim zabrani s trošenjem apna, gipsa, žviškovne soli, že-

leznega vitrijola. Tudi z rezjo, žaginjem smrekovim
iglojem i. t. d. jim zabranimo pot. Ta sredstva upora-
bljaba s pridom vrtnar, kajti ohranjajo zemlji mokroto,
kar je posebno za jagode zelo koristno. Slednje nave-
dene snovi se navadno natepejo v široke plasti okrog
zelenjadnika ali polja, katerega hočemo varovati. Ako
pa je vrtnar ali polje obsežno, napravimo okoli njega močno
brazdo in natrosimo enakomerno v njo te snovi.

Tudi valjar, katerega naši kmetovalci žalibože po-
znajo le po imenu, stori svojo dolžnost; z valjarjem ne
zmečkamo samo dosti polžev (ali jih vsaj ranimo, na
kar itak krknejo), ampak z valjarjem se zrušijo tudi v
zemeljskih graduh votline, v katerih ležejo polži svoja
jajca in ki so tudi njih skrivališča. Vsak posamezni kme-
tovalec naj toraj voli to ali ono navedeno sredstvo, ka-
tetero se mu pač zdi bolj prikladno, da z uspehom zatira
škodljivca svojega vrta in sedež — rujavega njivskega
polža.

R. Stepes.
»Gosp. glasnik.«

Praktični nasvet za gospodinjstvo. V Nemčiji. Holandski,
Francoski in Švicci, kjer je izobrazilo o redini vrednosti raznih
branih sredstev vsled gospodinske in konsumantske organizacije
že jako velika, se že povsod namesto navadnega putra živali-
sko o margarino rabi; opozarjamo, da ravno živali-
sko raste tudi v Avstriji konzum gotovih mark margarine neprenehoma
in dokazuje to zlasti izdelovalno število najboljših marke „Unikum.“
Ali pri nekaterih gospodinjstvih vlada še danes neopravičeno preso-
dek proti rabi margarine, ki je posledica neznanja izdelovalnega
načina margarine. V interesu svojih čitateljev smo se obrnili na
združene fabrike margarine in putra na Dunaju XIV, da naj nam
naznani nekaj o izdelovanju znamke „Unikum.“ Direkcija fabrike
nam je sporočila to-le: „Naša marka „Unikum“ nadomesti popolnoma
najboljši puter. Unikum-margarina obstoji večidel iz govej-
masti in se rabi edino mast od ledic ali „kernfett.“ To se z naj-
boljšim kravjim mlekom (smetano), ki se mu odvzame vse škod-
ljive kali, ter z čistim jedilnim oljem (katerega mora biti po po-
stavi 10%) v dobrih, čistih masinah zmeša, z vodo večkrat shladi,
potem potom prešana od prebيلة vode oprost, v forme preša in
v trgovino da. Posljemo poizkus tistim, ki to zahtevajo in se na
ta list sklicujejo. Cena „Unikum“-margarine znaša okroglo polovi-
cno one putra; pa je veliko bolj izdatna nego navadni puter.
Dobi se povsod, tudi v vsaki vasi. Priporočamo čitateljem, naj
pišejo na fabriko po poizkus.

Kmetijstvo in ljudsko hranjenje sta najtesneje vezani. Da
se domačo rabo na rži in pšenici krije ali zamore celo prodajati
v inozemstvo, je treba pridelek še močno zvišati. Visoki pridelek
pa je mogoče le pri izdatnem gnojenju s fosforjevo kislino; kajti
ravno ta dela lepo zrje. Najboljša oblika fosforjeve kisline za
zimsko setev je Tomazeva moka. 400 kg Tomazeve moke „zvez-
dina“ značka za ha poleg hlevskega gnoja, ali po 500–600 kg
poleg kalijevega in dušikovega gnojila koristi mnogo za zvišanje
žetve.

Loterijske številke.

Gradec, dne 20. julija: 8, 31, 43, 18, 58.
Trst, dne 27. julija: 86, 43, 46, 73, 33.

Lasna voda Eau Végétal

se od avtoritet po posebnih receptih po dr.
Adler & Co., Dunaj III., izdeluje; najboljšo je
priporočeno kot idealno sredstvo za prepre-
čenje izpadanja las in odpravo glavnih šup.

➔ **Pristno le z varstveno znamko!**

Edina razprodaja za Ptuj:

Josef Körner, frizér

v Ptuj. 633

➔ Stanovalna hiša,

novo urejena, 10 minut od mesta Ptujja odda-
ljena, ima 3 sobe, kuhinjo, pralno kuhinjo, lep
vrt za zelenjavo, veliko dvorišče, svinjske hleve,
se na jako solidno stranko za 10 let v najem
odda. — Obenem stanovanje za hišnika za 2
omozeni osebi brez otrok. — Vpraša se v re-
stavraciji Blaschitz v Ptuj. 637

Na parni žagi 638

Adalberta Ružička v Rogoznici,

ležeči na železniški progi postaje Ptuj, se ved-
no vse vrste okroglega lesa (Rundholz), ter tudi
celi gozdi po najboljših cenah kupujejo; nada-
lje se vsaki les, tudi najmočnejši, v „lonu“ naj-
ceneje zreže; prodaja se tudi vse vrste dil in
rezanega lesa najceneje in izdeluje, ter oblja
vse najsolidnejše; kupuje in prodaja se tudi vse
vrste sodarskega lesa. Vsakdo se lahko na to
skozi mnogo let kot solidno poznano firmo za-
upljivo obrne. 638

Kupiti se želi

kmetisko posestvo,

ki ni predaleč od železniške postaje, z malim
vinogradom, na solnčni legi, z mnogo sadjem
in gozdom. Natančne ponudbe z zadnjo ceno
pod „K. K. 1000“ na upravo „Štajerca“. 642